

Косово је српска крштеница

Косово је српска крштеница

Аутор: Жељко Чуровић - Лисански

Клупко се одмотава с краја, да се не замрси. Вријеме га је толико замрсило, да треба још толико времена, да одмрсимо чворишта историјске пређе, колико смо се и везивали у чвор.

Из ћор - буцака у који смо сасути, и из кога покушавамо да изађемо, принуђени смо да сваку нашу причу почињемо о злу које нам се десило. Од зла стрепећи, које нам се понавља, и почињемо приче о злим временима која су давно започела по српски род, и никако да прођу. Наша прича је вјековна: о насилној смрти, изгону са вјековних огњишта и отимању истих, рушењу и паљењу српских храмова, убијању српских свештеника, дјеце, рушењу гробова, затирању српског имена, исламизацији и унијаћењу српског народа, набијању на колац мученика, данак у крви, вјешању невиних, бацању живих Срба у бездане јаме, логорима за дјецу, разарајућим бомбардовањима у више наврата, лажним оптужбама, стварању туђе државе на српској земљи, барикадама, преварама, издајама...

И тако, не престајемо причати о злу, зло не пролази, а ми се надамо, да ћемо га причом и пјесмом отјерати, да се не поврати, а можда и уразумити прогонитеље, да постоји и човјек у љуцком облику са пуним капацитетом, а не само незасити прогонитељи незајажљивих прохтјева и и злих намјера.

Српске светиње на косовско-метохијској равници говоре о времену непролазности и непобједивости духовне снаге народа који их је градио, у њих се сабирао, Богу молио да га не одрине. Са косовским богомољама, српски народ се рађао, у њима крстио, ударио темеље своје постојаности и самобитности. Светом косовском питомином су пролазили силници и прогонитељи, палећи и рушећи све пред собом, затирући траг српском роду. У свим временима, па и данас, остале су светиње српске, да чекају боља времена и боље, разумније и љуцкије генерације Срба које ће их походити, а оне ће бити сведоци пролазности модерног неразума, претвореног у љуцко ништавило.

Само нас памћење, мудрост и самопоштовање може извући из чворишта у којима смо завезани.

СРПСКА ЦРКВА

Претили су јој гневно са свих страна,
цесари, папе и сви кардинали,
ал је вољаше један народ мали
по бреговима немирног балкана.
А она беше и светиља кула
у мраку дугог османлијског гнева,
и своје стаду, кад почне да пати
сваку је рану знала да залечи,
утеху, радост и снагу да дели,
предобра, као шумадијска мати.

Љубав сејаше посред наших страна,
љубављу зло је знала да савлада
и остала је да љубављу влада
над бреговима немирног балкана.

Монах Теофан - рецитује
Славиша Чуровић

Распадом моћне и духовно узрасле Немањићке Србије, сваки српски властелин је сматрао себе за наследника круне.

Старе српске престонице, Призрен и Скопље, чекале су разору Отомана, захваљујући незнавености лакомих српских властелина.

Од тада до данас, генерације Срба бранили су те престонице. Данас је остао само отпор у српским душама, сјећајући се на њих.

Жељко Чуровић

ПРИЗРЕН ДУШАНОВ ГРАД

Ва Призрену граду столоваше цар
Всех земаља српских дични господар.
Цар Сербов и Греков тоже Булгаров
И Влахије дивне и Алаванов.
Син Дечанског краља Светог Стефана
И највећи витез старог Византа
Противнике своје себи подчини,
На Велбужду војну славу задоби.
Он подиже цркву сву од мрамора

Архангела Светих усред Призрена,
Силни беше име цара Душана,
Венце славе диже за сва времена.
Ој, Призрене граде, круно градова,
У сјају и слави многих векова.
Ој, Призрене граде, круно градова
У сјају и славу многих векова.

Љуба Манасијевић - аутор и појац

Једини који је познавао систем владавине Немањића двора, и био достојан да понесе Немањића круну, био је честити кнез Лазар Хребељановић. Осјећајући опасност од надлазећег ислама на челу са Отоманском империјом, покушао је да уједини српске властелине у јединственом циљу, одбране слободе и вјере. Није успио у својим напорима и намјерама. Молио је и призивао, али су многи српски властелини на те позиве остали глуви. Превагнуло је лакомство и сујета, па су једни постали неутрални у очи светог косовског боја, попут Марка Краљевића, а други, попут браће Оливеровић и браће Драгаш, Андријаша Краљевића и још многи, приступили су Муратовом скуту, да се уз његову помоћ дочепају привилегија, па и српске круне, учествујући директно у косовском боју против своје крштене браће. Једни су вјеровали у обећања Турака, једни у обећања Угара. Једино је честити кнез вјеровао у Бога и одане витезове, вјери, српству и њему, честитом кнезу.

Једино је он био свјестан страшног судара „луне“ и „крста“, „два страшна симбола“, под којим се и за који се полажу најбоље главе. Због препознавања стварности пред слијепом и арогантном Европом, положио је главу заједно са својим витезовима „за крст часни и слободу златну“, зато је и добио епитет „честитог кнеза“.

Жељко Чуровић

ВИДОВДАН

Видовдан је не само најстарији и најславнији српски дан, дан који није на Косову настао него је и пре Косова постојао, а настао је и јављао се онако како је Србин падао и устајао. То је дан у коме су се срели светови, и Свети Вид и Свети Амос, крсна слава цара Лазара.

То је Лазарев дан и причесни дан српске војске, дан изгинулих ратника, али и дан младенаца и ђака.

Дан у коме у глуво доба ноћи црвено потеку све српске реке, али се и зором хита на изворе да се умију очи свог духовног вида.

Ми нисмо сачували Косово, него је Косово сачувало нас.

Косово је родно место српске поезије, место на коме су се родили поетски ликови, који ће трајати све док траје нас.

„Иђаше звер ричући као лав, тражећи да прогута стадо Христово“.

„Амурат цар покоривши многе народе, са свима њима наиђе на нас“.

„Од копаља ни ветар није могао дувати“.

Било је лакше примити туђе, него одбранити своје. Да смо ту сагнули душу, за увек би остали погурени. Да смо се ту покорили, траг би нам погинуо и више не би смо имали из чега васкрснути.

Бирајући смрт под својим именом, нисмо изабрали оно што је било испред, него оно што је било у нама и изнад нас. То је доказ да смо већ имали себе, да смо били укоренењени, ужиљени и усебљени, да смо себе имали и довели дотле да смо се могли прегорети и остати своји на своме. Пристајање на крај је чин самосвести и непристајања.

Издали су они који су били самоуверенији у туђе него у своје постојање. Они који су напустили себе и своју судбину, уплашени од своје историје и места где живимо.

Што последњи бесте, заслуга је ваша - један је од великих стихова о Косову.

Још пре Косова, Србија се родила на Косову.

Србин је онај кога се Косово тиче. Зато немамо ништа равно Косову ни у својој историји, ни на својој географији. Нема чвршћег упоришта, ни јачег духовног средишта.

Косово је огњиште око кога је окупљен, окосница око кога је саденут, колевка у којој је одрастао српски народ.

Косово је Крстово. Ту се крстило небеско и земаљско царство. Пола је у нама, пола изнад нас. Косово је најдубља рана, најдуже памћење, најживља успомена, најмилији пепео српског народа.

Заокретница са које је највише порасла наша душа.

Косово је граница двема србијама.

Земаљска одгонетка небеске загонетке.

Косово је најскупља реч.

Косово је свуда где има Срба и зато би губитак Косова данас био тежи пораз, дубљи потрес, већи проблем у свести Срба од оног из 1389 године.

Матија Бећковић – прича Жељко Чуровић

КЛЕТВА ЛАЗАРЕВА

Диже војску на цара Лазара

Турски султан Амурат АГАРА

Син Орканов на Коаово хита,

И за војску лазареву пита,

Командују војскама истока,

Муратова два сина висока,

Бајазита јањичари пазе,

Сува трава куда они газе,

Ејуп води ахинције љуте,

Који пале сијеку и муте,

Мурат води везире и паше,

А за њима по Азије јаше.

Језди Лазар испод часног крста

Носи своје небо на три прста

Дан му види очи суза пуне,

Жури Лазар Косову и куне,

Ко не дошо у бој на Косово,

За пресвето име Исусово,

За слободу златну да се бије,

Сузе своје дјеце нека пије,

Ко не дошо од српског племена,

Капала му рђа са шљемена,

Стидио се мајчина млијека,

Од људи се кријо довијека!

Ницало му трње иза плуга,

Вазда био крвницима слуга,

Хљеб просио и за крсну славу,

Из јармова не дизао главу,

Ко издао из светога боја,

Траг му клала вјечно суза моја.

Момир Војводић - пјева Ж. Чуровић

Невоља је нагнала честитог кнеза, да клетвом косовском позове Србе на војну, да се брани „крст часни и слобода златна.“

Његов вапај се чуо до неба и преношен је с кољена на кољено генерацијама Срба, до Његоша и после њега.

Мука честитог кнеза и владике Рада била је идентична, само у различитим временима. Као да српско лакомство и међусобна издаја, српски полом од стране непријатеља нијесу ни престајали.

Жељко Чуровић

„А ја што ћу, али са киме ћу,
Мало рукама малена и снага,
Једна сламка међу вихорове,
Сирјак тужни, без иђе икога!
Племена моје сном мртвијем спава,
Суза моја нема родитеља,
У Ад ми се свијет претворио,
А сви људи паклени духови!
Истурчи се плахи и лакоми,
Затријеше сјеме у одиви!

Петар други Петровић Његош – рецитација Славиша Чуровић

Срби који нијесу прихватили ланац ропства, бјежећи од Турског зулума са косовско-метохијске питомине, напуштајући своју колијевку, збјежали су се у брда црногорска, да ту сачувају част и име српско, живећи у нади, да ће доћи вријеме кад ће се вратити преко Проклетија на своја огњишта.

Да би окријепили наду у свој повратак, положили су косовски завјет вјечитим коротом, који су умјесто на груди, метнули на главу и тако се зарекли, да ће носити коротну капу за својом постојбином, све док је не поврате. Но дошла су нова времена и нове генерације црногораца, који не поштују предачки завјет, већ настајање свега постојећег, гледају кроз призму сопствене владавине, као почетак свега постојећег. Не осјећајући у сопственом лакомству да је то крај генерацијског разума.

Лакше је било честитом кнезу у оном времену, кад је издаја третирана као срамота. У данашњем времену, издаја је престижна вриједност и генерацијска врлина за утркивање.

Жељко Чуровић

„О кукавно српство угашено,
Зла надживјех твоја сваколика,
Ал с најгорим хоћу да се борим!

Петар други Петровић Његош – рецитација Славиша Чуровић

Заклетвом, да ће погинути за вјеру и слободу, сваки Србин је себе обавезао да учествује у одсудној битци на светом Косову. Ко је жив остао, проглашен је издајником.

Југовића мајка није покушала да заустави ни једног од својих девет синова да не иду у косовски бој. Била је свјесна да их је родила и за такав тренутак, из којег нема повратка. Српске мајке су рађале људе и јунаке. Најбољи су гинули. Гинуло се да би се одбранила или родила слобода. А шта је живот ако нема слободе.

Жељко Чуровић

ЈУГОВИЋА МАЈКА

Ноћ је мркла...Кобно шуме гране
Јабланова крај реке Расине.
Град Крушевац црна туга скрила
Бура бесни,куле подхватила
С вриском муња у поносу гине.
А гром стварно у дубини рида,
Срце пара Југовића Мајке.
Око ње су девет снаха мили,
Тужни су их снови походили:
Врани коњи из ресавске бајке.

Бледи...Жижак у кандилу трне.
Бошков Ненад у колевци јеца.
А на двору све страшније вије.
Урла бура...Пљуском дажда лије.
На бедему седи стражар клеца.
Нема гласа.А ваздан су јуче
Пут Косова одлетали врани.
Тутњи...Стара Југовића клечи.
У срцу јој сузе место речи.

Драгољуб Филиповић – пјева М.Мрдовић

Пред свети косовски бој, десила се и косовска вечера. Тешка ријеч клеветничка и кнежева здравица нас је одвела у погибију. Мада смо и без тога били осуђени на пропаст, захваљујући неслози, зависти и лакомству.

Та тешка ријеч је подигла свети Милошев мач, којим је убио силног Амурата, бранећи сопствено огњиште и поштујући задату заклетву, положио је и сопствени живот. Својим мачем је покушао да развеже прво чвориште историјске пређе, а ми смо његовим подвигом спознали витешку Србију.

Тешком ријечи кнежевом, кроз здравицу, спознали смо разлику између Милоша и Вука, којим примјером смо учили генерације Срба да не посрну.

После такве тешке ријечи, честити кнез је сопственим жртвовањем показао вјеру у циљ за који се борио и неодвојивост од народа који је био уз њега.

„ Јер, част му је била изнад живота, а смрт изнад посртања.“

Жељко Чуровић

МИЛОШ ОБИЛИЋ

Сетан ко дах лета Михољскога,
Диван као сунце на истоку,
Кад завитла низ тиморе тмину,
Змај Обилић на бесном ждралину,
У смрт рину са тугом у оку.
А ко муња кад у ноћ запара,
Тешка сабља у руци му сину.
Смрт се пред њом стрмоглавце свали,
Људске крви запљуснуше вали.
Соко с кликом под небо се вину.
Огњен јунак,змајевита снага,
Коњ валовит сабља опчињена...
Ал узалуд,да три срца има
Нема њему Богом побратима,
Вечног мира покрила их сена.
Помор кркла...на хиљаде свуда,
Пусти леже и чалме и ћурци.

И би срећа изнела јунака
...Ждрал се сруши сред тисуће рака,
-Тад Милоша савезаше Турци.

Они који су били уз кнеза Лазара у светом косовском боју, ни по чему се нијесу разликовали од њега, нити он од њих. Сви су били једно у вјери, „за крст часни и слободу златну“. Никада изједначенији нијесу били: себар, властелин и владар. Заклетва их је носила једнако у погибију и славу, за спас будућих генерација, које су се браниле њиховим дјелом. Све друго нам је било уништено осим косовске жртве, које су остале у нама усебљене, према којима осјећамо вјечиту обавезу, моралну и националну, јер су због нашег спасења отишли у славу.

Наше сестре од Косова до данашњег дана, постале су Косовке дјевојке. Опака времена незајажљивих силника, који су им остављали побијену браћу на разбоју, падајући на сопственом прагу, борећи се за слободу, себе и своје породице, натјерала су их да буду 1 „сестре милоснице и црне косовске удовице.“

1 – Матија Бећковић

КОСОВКА ДЕВОЈКА

Лепа ко сан Равијојле Виле,
Чедна као звезда са истока,
бледа ко вез покрова од свиле,
сетна као мирис босиока,
с венцем туге испод три увојка
пољем ходи Косовка Девোјка.
Кондир носи и прелива мртве,
Тражи млада заручника свога.
Сузом кваси по Косову жртве,

сваког жали као рођенога.
Ветар душе, сахне крви врело,
црна земља почиње опело.
Клекну млада... Плину месечина...
Са Голеша чудни сјај се осу.
Прах завеја посмртничких чина.
Бледи месец целива јој косу.
И те ноћи, на Лабу крај моста,
Тужна врба света сеја поста.

Драгољуб Филиповић – пјева М.Мрдовић

Физички пораз српске војске у светом косовском боју, однио је круну, елиту, радну снагу и главу за којом и данас трагамо.

Супруга кнеза Лазара и мајка високог Стефана, Милица, могла је са својим иметком и дворским везама отићи негдје ван Србије, а није. Уз наговор своје савјетнице, монахиње Јефимије, смогла је снаге да своју ћерку преда на дар, у харем турском султану Бајазиту, а за узврат је добила његову наклоност, да своме малољетном сину Стефану преда очеву круну. Стефан је као турски вазал за вријеме своје владавине успио обновити Србију, до границе које му је дозволило вријеме у коме је живио. Али разура Србије од стране Мехмеда освајача, донијела је Србима веће муке него косовски бој. Под страшним теретом „данка у крви“, исламизације, рушења црква, патријарх српски Арсеније Чарнојевић трећи, повео је Србе у изгон, велику сеобу, да спаси здрав коријен свога рода, да не натрули, у нади, да ће се вратити на своја огњишта и обновити свја имања и своје светиње.

С молитвом на уснама, пошли су за њим српски погорелци да се скрасе негдје у нигдини.

Жељко Чуровић

МОЛИТВА

И дан и ноћ бежећи са својим осиротелим народом,
од места до места,
као лађа на пучини великог океана
бекству се дајемо,
чекајући кад ће заћи сунце
и преклонити се дан
и проћи тамна ноћ
и зимска беда која лежи над нама.
Јер нема онога који нас саветује,
који нас од невоље ослобађа,
и невоља наша удвостручава се.

И рекох са сузама:
Докле ћеш, Господе, заборављати на нас до краја,
докле ћеш се наоружавати на достојање Твоје?
Устани, Господе!
Зашто спаваш,
зашто лице Твоје, Боже наш, одвраћаш од нас?
И опет васкрсни, Господе,
Помози нам имена Твога ради!
И тако непрестано ридање на ридање
прилажемо
и ниоткуда помоћи не можемо добити...

Патријарх Арсеније трећи Чарнојевић – рецитација Славиша Чуровић

Распета Србија, између истока и запада, чекала је вјековима нове генерације Срба, који ће бити макар равни својим славним прецима, и наду гајила у разум силника, да је оставе на миру, да сама одживи вјековне муке, да се занови крај свога огњишта, да једном ужива у топлини слободарског плама. Очигледно, ни једно ни друго није на помолу, али нада постоји, макар у овом првом.

Пламен наде запалио је велики српски вожд Карађорђе, буном противу дахија и започео обнову старе и почетак модерне Србије.

Бјежање од турског зулума, нагнало је многог Србина да потраже спас и нађу у закрилничкој Русији, која је с мајчинском љубављу прихватила једновјерну браћу, даривала им имања и положаје, да би се осјећали као у свом дому. И не само руско гостопримство, већ и пожртвовање у свим ратовима које су Срби водили бранећи сопствена огњишта, Руски добровољци су несебично давали своје животе за Србију и српски народ.

Тако је три хиљаде руских козака добровољно учествовало са Карађорђевим устаницима 1804. године у буни против турских дахија, који су били поробили српски народ у име Отоманског царства.

Руско гробље у саставу новог гробља у Београду представља јединствену културно-историјску цјелину, која нема сличан примјер у свијету. Само на новом гробљу у Београду вечно почива сто двадесет четири генерала руске Царске армије, три адмирала, око двеста осамдесет пуковника, Михаил Раздјанко - предсједник Руске Царске Думе, Михаил Алексејев - начелник Генералштаба Руске Царске Армије и више од 1 300 војника из првог свјетског рата. Не смијемо заборавити ни посленике науке, културе, умјетности, који су оставили неизбрисив траг у историји и култури српског народа. Седамдесет хиљада руса (белогардејаца) који су емигрирали у Србију, били су патриоте руске државе. То су били људи који су остали вјерни војничкој заклетви, и држави Србији коју су служили. То су патриоте од којих треба учити како се воли отаџбина којој служиш и у коју живиш. И осамстотина војника Црвене армије, који су дали своје животе ослобађајући Београд, не смију се избрисати из заорава, већ им треба одати почаст као ослободиоцима и савезницима српског народа у борби против фашизма.

И данас је народни поглед преко сопствених владара упрт према братској Русији, јединој нади српскога спаса.

Жељко Чуровић.

МАЈКО СРБИЈО

Нико не зна од свога зачећа
Колико си имала распећа.
То не пише у светим књигама,
Ни на твојим тешким веригама.
Бол Исусов у твојој је рани,
Твоје реке-твоји су Јордани,
Твоја брда-твоје су Голготе,
Твоје сунце- дах твоје топлоте,

А сва села, где глас бола неми,
То су твоји свети Витлејми.
Не уносе свеци у Библију,
Твоју жртву Богу најмилију,
Јер Бог хоће све твоје светиње,
Да унесе у душе детиње,
Да те с Христом показује свету,
Вечно живу и вечно распету.

Милан Петровић - пјева Милић Шапоњић

Нада у бољу будућност српског народа заискрила је ослобођењем од Турака. Али једновјерна браћа Бугари, а за њима и крштена браћа Аустро-угари, не бирајући средства, да прогнају све што је српско, острвили су се на Србију и српски народ као звијери. Очигледно су чекали одлазак Турака са српских простора, нападајући опустошену и недоклану Србију, да је докољу.

Зашто је толико зло, мржња и потреба за злочинима над српским народом уткана у свим освајачким хордама на српски род?

Колико је само непрочитаних писама остало у џеповима војничких блуза широм разбојишта, јер је војнике уграбило непријатељско пушчано зрно, или топовска граната, прије него је сам уграбио вријеме да прочита шта му пишу најдражи. Освајачи су били зли и опаки, нијесу дали ока отворити, камо ли писмо прочитати.

ВОЈНИЧКО ПИСМО

Очајничка битка...Крв...Оружја звека...
Покличи...Плотуни...Урнебесна јака...
У топовском огњу брда и планине
Разливане пламте. Над хладне трупине
Пробијених коња, мртвих витезова
Док, с криком, долећу јата гавранова,
И крваво сунце док заходу бежи,
С образом на пушци, један јунак лежи.
Погођен у срце зрном из шрапнела,
Лежи блед, осмехнут, крвава одела,
А војничко писмо још непрочитано
Једним му крајичком вири из шињела...
„Мило моје дете“, - пише сину мати-
„пиши нам, дал борбе непрестано трају“.
„Овамо се чује да ће рат престати“,
„и да ћете, опет, доћи родном крају.“
„ја на тебе, тужна, мислим непрестано,“

„И Господа молим, и јутро и вече“,
„да се вратиш мајци, материна храно“,
„и да ми те писмо у здрављу затече.“
„Оца више немаш, у повратку с поља“
„на путу је пао, ...Болово је кратко...“
„Јуче је погребен...Шта ћеш...Божја воља.“
„Берба ће почети чим Крстовдан мине“.
„Виноград нам поно ко никад до сада“
„Ти ћеш дотле стићи. Док не доћеш, сине“,
„нећемо га брати...Нека!...Има када...“
„Дођи, али часно уздигнутог чела“,
„Да те могу с диком својим сином звати.“
„Поздрави сву момчад из нашега села“,
„па остани ми здраво! Збогом!...Твоја мати!
Затим две-три врсте руком добре жене:
„Кад ће се, о Боже, свршит војна ова!“
„Како си са здрављем? Сећаш ли се мене“

„и дечице наше и домаћег крова?“
„Деца су нам златна. Њих сада мама љуби,“
„Тата је далеко... Тежак живот води...“
„Дођи, тата, дођи!... Ради ничу зуби.“
„Јова учи. Мића почиње да ходи.“
„Увече, замишљен, кроз прозоре вири“
„У Божиње свеће које небо красе,“
„и устима малим дуго у њих пири,“
„зачуђен и срдит, што се не угасе!“
„Наш бостан, на брегу, високо над селом,“
„лагано дозрева, док зрикавци зричу,“
„а у житу златном, за жетву сазрелом,“
„препелице тако слатко пућпуричу!“
„За обед, редовно, тешка срца седам,“
„јер не видим тебе... То тишти ко рана“,
„Кад год воз војнички с прозора угледам,“

„ја помислим: ти си... поздрав... Твоја Ана.“
Најзад, другу страну, све до дна, захвата
Рукопис детињски, из огромних слова:
„Љутим се на тебе, што не дођеш, тата!“
„поздравља те много и воли-твој Јова“...
А тамо далеко, на ограшју тавном,
Док пукови кличу под тробојком славном,
И крваво сунце док заходу бежи,
На редугу тврдом, међ хрпом мртваца,
С образом на пушци, један јунак лежи.
Погођен у срце зрном из шрапнела,
Лежи блед, осмехнут, крвава одела,
А војничко писмо, још непрочитано,
Једним му крајичком вири из шињела.

Војислав Илић Млађи - рецитије С. Чуровић

ИЗНАД ИСТОКА И ЗАПАДА

Изнад Истока, изнад Запада
Воздвиже се славна земља Србија.
Светло Атоса, лађа Нојева
Хиландар нам бели, дар са неба.
Силе небеске движу орлове
И над њима златну круну Немање.
Изнад Истока, изнад Запада
Вазнесен Хиландар, земља Србија.

Љуба Манасијевић-појац

Векови су пролазили, мање смо се враћали него одлазили са косовско-метохијских огњишта.
Српски погорелци, с торбама на раме, изгнани са својих огњишта, тражили су више спас за голи живот,
себе и своје породице, него срећу у туђини.

Жељко Чуровић

НОЋ НА КОСОВУ

Са петоро деце
кренула сам на пут у нигдину,
у стопу ме прати црна змија,
притајила се као да спава,
ова ноћ лажи обећава.
Превршило људи! Дошло до гуше!

Мора се спасавати глава.
са петоро деце,
кренула сам у изгон,
нико нам не махну с прозора.
Нико не рече,
куда ћете са огњишта?

Нико нас не испрати,
као да комшије нисмо ни имали.
Звоно са наше старе цркве,
јави се три пута, зајеца за нама.
Косово Поље пукло широко,
по њему полегла тама.
Која то птица неутешно пева,
жене у црнини с марамама беже.
Да се опросте од мртвих пред пут.
Свеће упалиле, прах усе повукле, и кренуле.
Ноћ је.
Сва деца у земљи спавају мирно,
А моја из кревета топлих на мраз протерана.
Ко пруће дрхте изгнана.
Јао...ј мени, оте ми се из груди,
оставила сам кућу и земљу,
наше краве и овце, оставила сам све.
Наш виноград и гај.
Ако нас не буде овде више,
нека све пропадне, нека се у пепео претвори
Метохија.
Нека у огњу гори место Косово мог рода
завичај!
Ово је земља вечито жедна крви наше.
Дијете ме за сукњу вуче гладно.
Кажем му ћути Сити смо свега,
нама слободе треба.

Обећавају нам, -биће боље, лажу!
Никоме не вјерујем више,
Овде ни да се спава не може, ни да се дише!
Стотине стараца, жена, момака
Кренуло је на пут.
Брат сестру за сукњу држи,
Дијете мајку грли.
Ненад, Милица, Сава, Немања и мала
Сања стиснути уз мој скут.
Девет јој је година срце јој дрхти,
Кад се из школе враћа кући.
Из колоне изненада закука глас:
Јаој мени!
Куда ћу са оволиким стомаком,
Породићу се на путу.
Ако, чедо моје, рече чича Солунац.
Нека се роди син, крстићемо га путник,
Даће Бог биће војвода.
Неће нама никад сванути
јекну мајка стара.
Стотине километара,
а ја краја не видим овим мукама.
Помозите ако Бога знате
прогледајте!
Зар не видите како народ страда.

Оливера ратарима - рецитије (глумица)

Хитлерови фашисти и шиптарски балисти извршили су прогон 200 000 Срба са косовско-метохијског огњишта, од 1941. до 1945. године а ослободилачке власти, забранили су повратак прогнаним Србима на кућни праг.

Никад није престао прогон Срба од стране великих сила. И никад није престао прогон Срба са сопственог огњишта, посебно са светог Косова, српске колијевке. Прећуткивали султанима и царевима. Трпјели муке Исусове. На крају их убијали на сопственом прагу. Није се могла трпјети мука, срамота и ропство. Богу се молили и спас тражили од њега. Други су нас били отписали.

Само због тога што смо жељели парче слободног неба да нас грије на своме прагу. Нијесмо хтјели бити робом.

Другима смо подарили сопствену територију, нацију, извињење, од себе створили пузавце. Прихватили туђе злочине на себе и прогласили себе злочинцима, називајући злочинце пријатељима. Докле трпјети муке Исусове и понижења, слушајући злочиначки цинизам који пробија до кости?!

Други су нас били одбацили, сем велике српске закрилнице Русије. У свему су нас помагали, колико су могли, а од нас у свим временима ништа нијесу тражили сем братску искреност и разумијевање. И данас у двадесет првом вијеку, можда најгорем времену за опстанак српског народа, опстајемо захваљујући браћи Русима, који од нас очекују, само искреност.

Жељко Чуровић

ТАКО ЈЕ БИЛО ГОСПОДИНЕ

Тако је било Господине,
нас су ножевима, јатаганима у пољима, на
забранима.
Нас су огњем и узима.
У Цариграду, у Пешти...
Нас су железним иглама у око.
Српом у кичму.
Нас су иноверним крстом, Сачмом.
Нас су резали.
Нас су коњима одводили, мутним вировима
приносили,
нас су заводили свилом и златом.
Нас су богатом псовком кад нисмо хтеки бити
робом.
А ми смо ти, Господине, цркве зидали,
децу крстили, песме певали,
ми смо ти крвав хлеб сејали.
У плећку гледали,
и молили далеког Бога да нас не одрине,
да нас узнесе до небеса у висине.
Да нам у вид светлост спусти!
Да ни мртве, под крстом не напусти.
Ми смо ти, Господине, између звезда
пут тражили, док смо убого тло
уместо водом, крвљу својом појили!
Ми смо ти, Господине, из праха на ноге стали!
Сломљених ребара коња појахали.
Рањеном руком стегове носили.
И понекад.

Само понекад, после свих бојева
на леђима мртвих, по неку чашу вина испили.
Ми смо ти увек исти били.
Вековима у слами и слави.
Вековима ни криви ни прави!
Сами себи последњу свећу палили!
И нисмо клели што је судбином дано.
Само смо име бранили, велмошко.
И, још нешто Господине.
Ако нас неко негде помене, не мораш баш
да нас браниш и хвалиш, није за хвалу све.
Али, Господине, реци!
И кад су о кост ударили метци,
нисмо падали све док је било крви у венама.
Радовали смо се слободној слободи, домовима,
деци и женама што као свеће на прагу стоје,
на рат привикле.
Радовали се шљивицима и свадбама
и додолима што изазивају кишу...
И мобама, и прелима, и стојећим оделима,
што се за недељу у сандуку чувају
и кад празник дође побожно из њега ваде.
Радовали смо се сваком, ко нам мирно дође,
ко дође ко сваки други гост на славу.
И ето, ако неко ову земљу помене,
хоћу да све знаш, не мораш баш да је браниш и
хвалиш,
али бар ово хоћу да знаш.

Љубица Милетић - речитује (глумица)

Рањена Србија још рида, проливајући крв из незауостављивих рана. Не зна се, да ли су више бољеле ране нанесене туђинским злочинима или сопственим расколништвом.

Жељко Чуровић

РАЊЕНА СРБИЈА

Ко варваре позва да пожуре,
Ко почупа косовске божуре,
Ко повади деци очи живе
Ко у гробља претвори нам њиве,
Ко нам спали градове и села,

Ко нам сруши цркве и распела,
Ко нам скиде рубине са грба,
Ко изврши страшни покољ Срба!
Нема гласа на наша питања,
А ноћ ова, ноћ је без свитања,

И глас наш се у горама губи,
Где све паде, што Србију љуби...
Небо ћути. А низ српске горе,

Реке крви све јаче жуборе!
Нема мора, где још стигла није,
Капља крви рањене Србије!

Милан М.Петровић - пјева Милић Шапоњић

Усмено предање нас је спасило од заборавља. Ако заборавимо прошлост ма колика била болна, учињећемо већи злочин према себи од оног који су нам нанијели освајачи. Само памћење нас може спасити од истребљења.

Жељко Чуровић

КОСОВО ПОЉЕ

Краду ми памћење,
Скраћују ми прошлост,
Отимају векове,
Арају азбуку,
Чекићају гробове,
Издиру темељ,
Размећу колевку.
Куд да чергам с Високим Дечанима?
Где да предигнем Пећаршију?
Узимају ми оно
Што никоме нисам узео,
Моје лавре и престонице,
Не знам шта је моје,
Ни где ми је граница,
Народ ми је у најму и расејању,
Пале ми тапије
И затиру постојанство.
Зар да опет затрапим Свете Архангеле?

Да ми помунаре поново Љевишку?
Очни живац су ми одавно растурили,
Сад ми и бели штап отимају,
Жртвено поље са крвавом травом
Не смем да кажем да је моје.
Не дају ми да уђем у кућу
Кажу да сам је продао,
Земљу коју сам од неба купио
Неко им је обећао.
Ко им је обећао
Тај их је слагао,
Што им не обећа
Оно што је његово?
Зато јуришају на мене удружени
Кивни што сам их препознао.

Матија Бећковић - рецитије С.Чуровић

Херцеговачке јаме и усташке покоље, јамили смо педесет година, да се не сазна истина. Да нам се комшије не наљуте, ако их посјетимо на злочин који су нам учинили. На нама је одговорност, да не заборавимо истину, јер је најтеже кад проговоре јамина дјеча. Њихова ријеч се чује до неба. Ако заборавимо, увијек постоји опасност да се злочин понови.

Прошли су они, а проћи ће и ови. Србија је падала пред силницима и опет се усправљала, враћајући се на своје. Никад Србин није клонуо духом, а док такву снагу у себи носи, постоји нада у побједу добра над злом.

ЦВИЈЕТА

Кад се у Херцеговини
Роди женско дијете
И није нека вијест
Не цијепа се кошуља
Прво што ураде
Обиљеже га именом:попишуља
Да лакше савладају бијес
Што кућа није добила главу мушку
Нико не истура пушку
Не пије се ракија врућа
Женско је чељаде туђа кућа
Тек послије дан или два
Та мала живуљка
Добиће стотину имена
За своју малену-милену
Украшће мајка мјесечину
И дугине боје
Да украси дијете своје
А на крштењу
Даће име дјетету
Обично по неком цвијету
Да се препозна душа ђевојачка
Или по каквом дрвету
Племенита соја
Што високо расте и грана
Носиће име жена
До суђеног дана
Кад се родила Цвијета
И њу су прво
„Попишуљом“ звали
А да су знали...
А да су знали...
Најљепши је украс
Оно женско чељаде
Што се по цвијету препознаје
У ковиле расцвјетано
Ковилка се сплела
Са јавором лиснатијем
Јаворка се срела
Мој невене ко те бере
Кад Невени брани мајка
Јорговане разгранати
Бере ли те Јоргованка

Бор зелени на осами
Бориком се дичи
Витој јели у планини
Јелена приличи
Када јасмин замирише
Јасмина се важна прави
Дубравка се вјешто крије
Тамо неђе у дубрави
Мирис смиља из далека
Смиљану призива
Из свег гласа Иву зове
Љековита ива
Румен божур према себи
Божурки се свиђа
Босиљка се наспремасе
Босиљку привиђа
Окићена китна гора
Без Горице није
Јасенка се-то је јасно
Под јасеном крије
Кад Ђурђина млада оде
Да убере георгину
Два цвијета састају се
У једном цардину
Свака се од њих кити
Једним цвијетом
А сви цвијетови
Са једном женом:Цвијетом
Сви мириси и све боје
У Цвијети стоје
Кад се ово цвијеће
У један букет свеже
Добије се:Цвијета
Што до неба сеже
Цвијета-украс оба свијета
Није Цвета ни Цветана
Што би један пјесник реко
Но Цвијета са којом је
Српски народ славу стеко
Погодили сте из прве
А то је Божија воља
Ријеч је о Цвијети Главан
Из Попова поља

Кад се родила
И њу су попишуљом звали
А да су знали
А да су знали...
Расла цвијета
У оскудици и немаштини
Као и други
Око Попова поља
Једина пријатељица права
Била им невоља
Научила их да земљу отму
Од камена и воде
И да се са сунцем сроде
Цвијета
Дјетињство прескочила
Убрзано корачала
Стасала
Кад је код цркве у Завали
Угледала Николу-онако млада
Прије се нису знали
Учинило јој се тада
Да гледа зелени бор
Погледи им се срели
И завезао се чвор
Не прође дуго
А по Цвијету дођоше сватови
Прекрили поље помамни атови
Нека сијерак страда
Многе се руже те јесени брале
Од свих што су се удале
Цвијета-најљепша млада
Живјели Цвијета и Никола
У селу Дубљанима
Од оног што се има
Дубље се није могло
Од оскудице
Вољели се крадимице
Од нечега створили нешто
Никола је имао све
На овом свијету
Да ништа нема-има Цвијету
Уселило се прољеће у кућу њину
Дошло је вријеме да и Цвијета процвјета
Уз Божју помоћ и мало среће
Пут неба се вину
Најљепша музика свијета
Плач новорођенчета
Један за другим-синова седам
Родила Цвијета мајка
А кад је на свијет дошла Добросавка

Као да гледам
Огласило се Попово поље
Абером ловачких пушака
Није се Никола отимао
Кад су му кошуљу
Кидали на комаде
Усели му се у кућу љепота
То мило женско чељаде
Седам синова-седам влашића
Што небом језде
Чувари снова јединице сеје
Данице звијезде
Цвијета-поносна мајка
Досањала снове
Понекад заборави
Како јој се које дијете зове
Илија стигао Јована
Милан им се примачао за длаку
И све тако редом
Чекајиу Добросавку
Двадесетидвије Јовану
Добросавки двије
За остале је лако израчунати
Једно од другог милије
У здравом расаду српском
Младица има цијену већу
Кад иде јад на дар
Хоће и несрећа на срећу
На почетку другог свјетског рата
Над Попово поље
Бану на велика врата
Највеће зло од свих зала скупа
Са благословом надбискупа
Наоружани злотвори
Помућеног ума
Не знају за брата ни кума
На пољу
Гдје се скупља љетина
Хватају голоруке Србе
Да кољу
Ухватише Николу и три његова сина
Тужна је поворка поповских тежака
У жицу завезане руке
Многи без опанака
Издужиле се колоне
У смрт их гоне
Затворили су их у основну школу
Гдје су некад учили „аз“ и „буки“
Боси и голи-немоћни, голоруки
Понижени-унакажени-сломљени

Вапе да им се скрате муке
Боже-чујеш ли јауке
Људи у грчу и болу
Више од стотине двије
Над јамом
У Ржаном долу
И Никола са своја три сокола
Снага и младост
У јами Јагодњачи
Остала Цвијета с петоро нејачи
Да их храни и чува
Један другом до ува
Четири синчића
И мала Добросавка
На збјегу у планини Илији
Тужна Цвијета мајка
Ој,сине Јоване
Мајчина прва радости
Још те се нисам нагледала
Ђевојку ти загледала
Младу,зелену-мајци за одмјену
Сине Јоване-мој бијел дане
Прво мајчино свануће
Спремали смо те за домаћина куће
Ој,Илијио мој делијо
Тебе је мајка родила
Под Илијом планином
На Илијиној главици
О Илину дану
За непреболну рану
Са тобом у бремену
Док сам кукрице брала
Осјетила бол јаку
Ти се узјогунио ја те варала
Да ти је боље у стомаку
Косијером сам пререзала врпцу пупчану
Ни тада ниси плако рано моја
Још мало издржи
Замотала сам те у кецељу
Да те сунце не опржи
И у истом дану са бременим на леђима
Без имало зноја
Са тобом у крилу- муко моја
-Ој,Милане моје лане
Тебе је мајка највише миловала
Како да те преболи
Био си први у школи
Срећо моја,зар би преша
Па се мајци тако рано
Међу људе умијеша

-Мој Никола-рано моја без пребола
Погачу сам припремила прије зоре
Оде Јован са Илијом да пооре
Ти одведе и Милана
Да је јатки већа рана
Винуше се у небо душе мученика
Са ореолом и крилима
У збјегу на планини Илији
Пишти нејач
И они што утекоше злотворима
Окупила Цвијета своје ждраловиће
Па их соколи
За здравље остатку Богу се моли
У болном нијемом крику
Брала сријемушу биљку
Љутике и жућанице помало
Што је од Илинског сунца остало
Вратила се Цвијета у Дубљане
Са малом Добросавком
И осталом нејачи
Дубоке јој ране у дамару сваком
Тамна је ноћ
Уочи светог Илије
На врата покуцаше комшије
Отвори!
Ни слутила није да су злотвори
Ко ли то може бити
У ово доба ноћи
Куцање се зачу јаче
Да није неко
Жив претеко
Са Јагодњаче
Можда је Илија
Дође мајци на сан
Данас му двадесети рођендан
Отворише се врата
Уведоше четири целата
Бљеснуше ножеви у мраку
Фијукну кама у злокобним рукама
Цвијета би их дочекала
Са хљебом и сољу
Они дошли да кољу
Да од врага не остане трага
У ноћној страви
Нож крнави
Четири убода у груди
Шта сам вам учинила људи
Гледаш ли Боже ове јаде
Крај огњишта Цвијета паде
Недоклана и полумртва

Жмурила на једно око
У грло њеног свекра Миша
Зари се нож дубоко
Испусти душу старина
Од деведесет година
Задобише злотвори „јуначку славу“
Ухватише заову Јању
И као јањету на пању
Откинуше јој главу
Вришти Јањина ћерка Аница
Од шест година
Шта јој то би с мамом
Од мртве тражи спас
Ућуткаше је злотвори
Оштром камом за тили час
Кржави нож у мраку
И оштра кама
Нађоше малу Добросавку
Четири крвника, а она сама
Проломи се дјечји крик
У глуво доба ноћи
До на крај села
Као да пркоси
Угаси се оно око мило
Осташе кике у коси
Што их је мајка сплела
На чатрњи за кућом
Окупили се крвници
Спирају крв с поганих рука
Искраде се Цвијета
Са раном врућом
Попут рањеног вука
Кренула пречицом
Тихо нечујно у мрклој ноћи
Да је неби веће зло срело
Мртвима не може помоћи
Може пробудити село
Прешла је кућни праг
Рукама притискала ране
Остављала крвав траг
Тамо гдје је пошла-мора доћи
Хоће ли снаге смоћи
Да спаси Дубљане
Нечујним кораком од куће до куће
Будила чељад до пред свануће
-Бјежимо у планину Илију
Док има мрака кукала нам мајка
Четири ране на грудима
У срцу осам
Свему одољела

Муке јој посестрима постале
Ране на грудима пребољела
Оне у срцу остале
Остала и четири сина
Хоће ли судбина
Окрнути на боље
Растите синови моји
Док је живота нада постоји
Чека вас Попово поље
Цвијета
Жена-тигрица
Пола вијека удовица
За то вријеме-свакога дана
Са осам на срцу рана
Сањала јагодњачу јаму
У бездушној страви
Бијелу мараму
Носила на глави
Испод бијеле мареме
Свакога дана
Над својим блиједим челом
Умјесто трња
Сплела вијенац од косе
Бијело је њена боја
И ако је у срцу црња
Хероине црно не носе
Претурила преко главе
Четири државе
А није сазнала која је права
Марама њена бијела
Није бијела застава
Цвијета
Жена-тигрица
Двадесетог вијека врсница
Поред својих рана и страшних мука
Истог дана без јаука
Смрти у очи гледала смјело
Спасила село
Тиња зебња у мени
Док сањам јаму у мраку
Знају ли унуци њени
Какву су имали баку
Цвијета
Жена-тигрица
Вјечна ко Требишњица
Сплела вијенац у коси
Бијелу мараму носи
Црна јама-бијела марама
Бијелом марамом хтјела је да рече
Да нема ништа прече

Ако нам ишта значе бројке
Онда-умјесто тробојке

Нека се залепрша пелена бијела
У њој је истина цијела.

Божо Глоговац - аутор и рецитује

Колико је јама као што је Јагодњача, напуњено српским лешевима, по Херцеговини, Далмацији, Лици, Кордуну, још су у њима неопојане српске кости, и још нас ћуткају, да о томе не причамо, јер ћемо увриједити комшије друговјерце, који су те јаме напунили Србима.

Жељко Чуровић

Може ли се опростити?
Нема збора!
Хоће ли се опростити?
Мора!
Је ли довољно осудити?
Није!
Смије ли се заборавити?
Не смије!
Може ли се заборавити?

Не може!
Треба ли се осветити?
Убрани Боже!
Има ли рјешења таквом трајању?
Има у покајању!
Камо среће
Али целат неће
Већ то тражи од жртве
Да још једном понизи мртве.

Божидар Глоговац - аутор и рецитује

УПАЉЕНА ЛУЧА

Ја знам за народ један,
народ мучен, народ напаћен,
народ широм ове планете расејан,
ја знам за један народ прекаљен.
Ја знам за људе који тугу оберучке примају,
дивљаке који ветрометину прсима заустављају,
горостасе који не умеју да клону,
за дивове који никад не посустају.
Ја знам за људе велика срца
у коме има места цео свет да стане,
људе на изглед просте и грубе,
али којима над свачијом тугом суза кане.
Срби се веле они зову
њихова земља на среди је Балкана
груда је то отаца њихових
вековима сузама натапана.

Јест рекох сузама и крвљу
свака је стопа и травка заливена,
скупа је странче наша постојбина
животима је она откупљена.
Дал чуди те можда одкуд та снага?
И ко том народу не да да посрља?
То није тајна-и зато ћу ти рећи:
Они имају свог Светитеља!
Они имају што нико нема,
они имају увек упаљену лучу
што блиста на своду плаву,
они имају свог Светог Саву.
А сви су они род мој који у срцу носим
и народ је то мој који свим бићем волим
земљаци су они моји за којима ме душа боли
народ је то мој са којим се поносим.

Крстана Тасић – рецитује (глумица)

Благослов злочина Римокатоличке цркве над Србима у другом свјетском рату, на територији Хрватске, посебно у Јасеновачком логору, гдје је страдало близу 700 000 Срба, већином дјеце и стараца, не смије се заборавити.

Хрватски вјековни, национални програм и чињење је: трећину Срба побити, трећину покрстити а трећину прогнати. Убијали су и унијатили вјековима, остатак од 300 000 протјерали су, крајем двадесетог вијека у акцији „олуја“, који датум су прогласили као дан ослобођења државе Хрватске.

Етничко чишћење српског народа из Хрватске, са вјековних огњишта, крајем двадесетог вијека, искрено је подпомогнут од стране Англо-америчких снага, који су били Српски савезници у борби против фашизма и НДХ у другом свјетском рату, до 1944. године, када су „частили“ српски народ разуром српских градова и убијањем становништва савезничким бомбама.

Вукашину из Клепаца
Откинули нос и оба ува
Па ником ништа
На међеда пала мува
Ал кад му је крвник показо
Да су на реду очи
Он умјесто да скочи
Последњи пут умилно погледао
И мирно рекао:
Само ти синко ради свој посао
Тако је ореол стекао
И светац постао.

Божидар Глоговац-аутор и рецитује

КОСОВО

Наша је прошлост канда од нас сакривена. Или смо се дуго и успјешно и ми скривали од ње. Обећана будућност била је цијена нашега заорава. Сада када смо до грла у будућности-прошлост је, изгледа, дошла по своје.

Било како било, тек с краја овога вијека не виде се ни прошлост ни будућност. Јесмо ли у вјечној садашњости. У тој нашој садашњости значи ли нам што год, рецомо Видовдан 1389? Та све смо учињели да себе увјеримо како то није никакав средишњи датум наше историје. А онда нас је, као и толико пута, Косово сачекало. И притиснуло шест вјекова тешком, свирепом парадигмом. Можда ће се жижак те подвижничке свјетлости угасити. А можда ће нас, као и увијек, када је било тврдо, себи вратити.

Варвари свакојаки нијесу могли угасити онај унутрашњи сјај на фрескама. У брђанској простоти, у убогим избама, уз гусле се глава небу дизала. Уз јуначки је десетерац и последњи рајетин бивао потомком каквог косовског јунака. Је ли ико икада толико сваковрсних енергија извукао из једног, макар и великог пораза.

Косово се, ето, селило за нама и у простору и у времену. Као топоним у разне крајеве посијано. А имали смо га, и имамо ево, у сваком ваку и земану. Откуд год пођу, јунаци наше епике долазе на Косово:

„Пораниле три српске војводе
Од Косова уз кршно приморје“.

Као „браћа вјерна од постања“, у нашим јуначким пјесмама без зазора заједно јашу јунаци из разних времена, и то комотно-на све четири стране. Важно је да се крене од косова, па макар и уз кршно приморје! Неко домишљат могао би рећи - можда крећу од далматинског Косова. И не би погријешило. Народ се селио и са њим и његови пјевачи, а са пјевачима и њихови јунаци. У нове крајеве смјештало се старо памћење. Само у тако стварном митском времену и простору, тј. у поезији, и могло се збивати оно чега у тврдој збиљи не бива. Када се стално мисли и премишља само о једном, то се једно и догађа. Ако су сеобе и деобе двије кључне ријечи наше судбине, историје и поезије, наше стварности, уосталом - шта су оне друго до косовски рецидив.

Андрић је Његоша превасходно видио као трагичног јунака косовске мисли. Родно мјесто страшној лозинки, а можда и понајвећем нашем стиху - „Нека буде што бити не може“ - Андрић је тражио у косовском завјету табора који одлази у сигурну смрт.

У висинама наше тако виђене вертикале, у његошевом а затим и Андрићевом освјетљењу, косово нам се указује као само лице нашега идентитета. Може један народ изгубити и наћи неко друго лице, може постати и неки други народ. Али култура и поезија имају мало дуже памћење и мало се теже одају забораву.

Рајко Петров Ного – прича Жељко Чуровић

Честитка „срећан Васкрс Срби“ исписана на њиховим смртоносним бомбама у злочиначкој акцији здружених НАТО снага, порушила је Србију у такозваном времену преваре „модерним демократским друштвом“.

Цинични назив злочиначке акције „милосрдни анђео“, говори све о злочинцима, који су нас том акцијом „даровали“. Нас обавезују жртве тога злочина, да га никад не заборавимо, већ да га памтимо и преносимо нашим потомцима и потомцима самих злочинаца.

НАТО ЈЕ УБИО - Бојану Тошовић из Мердара, прву дјечју жртву бомбардовања, имала је једанаест мјесеци и три дана, када је 11. априла 1999. године убијена у својој кући у наручју оца Божине.

9. априла бомбардујући Батајницу, НАТО ЈЕ УБИО - Милицу Ракић, трогодишњу дјевојчицу која се спремала да спава и да сања. Милица је сједјела на ноши. На мјесту у Грделичкој клисури заједно са путницима воза - НАТО ЈЕ УБИО - шестогодишњег Бранимира Станијановића. Његово угљенисано тијело нађено је после двије недјеље. НАТО ЈЕ УБИО - Ирону Митић петнаест година, док је у свом селу Рибнице код Враћа помагала ујаку у сејању кукуруза. Истог дана у бомбардовању Враћа НАТО ЈЕ УБИО и Милицу Стојановић дванаест година, НАТО ЈЕ УБИО и Далибора Тасића, четрнаест година из Врањског села Содерце, сина јединца Србољуба Тасића. У склоништу породичнекуће у Чубриним ливадама, НАТО ЈЕ УБИО - Мишиће, брата и сестру, Миљану петнаест и Владимира дванаест година. Уз њих НАТО ЈЕ УБИО и њиховог рођака Миломира Миленовића седамнаест година. У Липљану НАТО ЈЕ УБИО дјевојчицу Драгану Димић. У нападу на избегличку колону у Кориши код Призрена, НАТО ЈЕ УБИО петнаесторо дјеце од двије до дванаест година из породица Ахметај и Хаснај. У избегличком центру „Мајино Насеље“ НАТО ЈЕ УБИО - Ивана Иванчића од седам година и истог дана касетним бомбама, НАТО ЈЕ УБИО још двоје дјеце Адема Мунчаја и Арта Лугића. У Мурини, код Плава, док су се играле, НАТО ЈЕ УБИО двије мале дјевојчице из Приштине, Оливеру Максимовић и Јулијану Брудар, са њима је НАТО УБИО и њиховог друга Мирослава Кнежевића од седам ипо година. На Нишкој пијаци, НАТО ЈЕ УБИО - студенкињу медицине Љиљану Спасић, у седмом мјесецу трудноће.

НАТО ЈЕ УБИО и Љиљану и њену бебу, 11. маја, на мосту у Владичином Хану, НАТО ЈЕ УБИО заљубљени пар Гордану Николић од петнаест година и Милана Игњатовића од шеснаест година. У нападу на Раљу, НАТО ЈЕ УБИО - Дејану од пет година и Стефана од осам година и са њима њиховог оца Владимира.

31. маја у Новом Пазару НАТО ЈЕ УБИО двогодишњег Марка Симића, и његовог оца који га је носио у рукама. Истог дана у истом граду, на путу од школе до куће НАТО ЈЕ УБИО и Марка Роглића.
30. маја у Варварину НАТО ЈЕ УБИО Сању Миленковић од петнаест година даровитог математичара. Била је ђак свих генерација школе у Варварину, која никад није имала тако бриљантног ђака. Ово су имена наше побијене дјеце, НАТО ИХ ЈЕ УБИО.

Ово су наше незалечиве ране, које морају памтити генерације које долазе. НАТО ЈЕ ЗЛО које је теже од било које заразне болести. Што даље од тог зла, једини је спас, да и сами не постанемо заражени.

Етничко чишћење је било припремљено и Србима у Босни као у Крајини, испланирано у међународним центрима моћи, али хомогенизација и јуначки отпор српског народа преко Дрине, пореметили су планове великих сила, тако, да су Срби преко Дрине добили сопствену територију и показали, да хомогеност народа даје једини ослонац у борби за опстанак.

Жељко Чуровић

ОЈ КРАЈИНО РАНО РОДА МОГА/одлимак

Рече вила: „Мој брате гусларе,
Слазила сам скоро у Котаре,
Но ме љута забољела рана
Ту не нађох Јанковић Стојана
Танка му се кула обурдала
Давно му се љуба преудала.
У Илије Смиљанић јунака,
Сломљена је сабља до балчака.
Бијели су похарани двори,
Што остало у пламену гори.
Нема Косе, косе да расплете
Нит да свате Тодорове сретe,
Погинуо Тодор у отоку
А други му одвео ђевојку.
На Илиндан, у свитање зоре
Слазила сам уни на изворе,
Да се росом илинском умијем
И да воде са извора пијем.
Но нијесам хладне воде пила,
Нити сам се љепоти дивила,
Српска зора ту више не зори
Замућени Унини извори.
Погинуо Сењанин Тадија
За другог се удала Златија.
У Кунари, јели под гранама
Рањен комлен, јечи под ранама
Свезан дорат за јеликом њишти,
Поред њега рањен соко пишти,
На Комлену седамнаест рана,
Те жив неће дочекати дана,
Уз њег нема ђевојке ни виле

Не би ли га водом запојиле,
И грдне му ране ублажиле.
А у Сењу, Ива Сењанина,
Не остаде ни једног Србина.
На истоку крвава Даница
На Ружици кука кукавица,
Уз њу никло крваво цвијеће
Плаче небо због српске несреће.
А што ћу ти причат за краину,
За ту српску крваву хаљину,
Нада њом је небо затворено
А све српско у крв потопљено.
Анатома страшна на Србима
Те им „небо молитве не прима“
Нит им „суза родитеља има“
Са западне српске престонице
Усташке се вију шаховнице,
Не чују се са цркава звона
Плачу светци са српских икона,
Попаљена села и градови
На згаришта гракћу гавранови,
И кукају кукавице сиње
Од Лијевна до воде Цетине
Не славе се божић и бадњаци
Нит овнови кољу преодњаци
Нит светкује Васкрсење Христа
Не остаде крста од три прста.
Ни светиња, нити свештеника
Нит од Срба оста пиличника.
Не излазе ђевојке Книњанке
На Ђурђева јутра на уранке,

На лијепа језера Плитвичка,
Нити пјесма одјекује Личка,
Кроз крајишка села и градове
Не чују се гусле јаворове.
Изгажена жита тек класала
Изгинула момчад, тек стасала,
Не косе се зелене ливаде,
Не пјевају чобанице младе.
Не чује се химна „Боже правде“
Пропиштала нејач у колјевке

А крваве потекле ријеке.
Крвав мјесец над Крајином плаче,
Плачу српске кости с Голубњаче,
Крв невина с Глинске цркве цури
Крај ње никли крвави божури.
Што утече главе да спасава
Испред јама и ножа крвава,
То се збјежа пут мајке Србије
Ко Косовци с Арсенијем прије,
Да се спаси и гнијездо свије“.

Саво Тодовић - пјева Бојана Пековић

Косовски бој 1389. године, само је почетак сумрака српском народу који је носила са собом Отоманска Турска, који није престајао до данас и кад су Турци отишли. Србима је мркло од стране такозване Европске и свјетске „демократичности“ у лику Рима, Стамбола, Беча, Берлина, Лондона, Вашингтона, Брисела...

Демократске тековине које су доносили ови центри моћи, огледали су се у страшним разарањима српске имовине, унијаћењем српског народа, данком у крви, набијањем на колац живих Срба, прогоном, клањем српске нејачи, бацањем живих Срба у бездане, убијањем још нерођених генерација, отмиањем српске територије... и све су то правдали њиховим правом за проширењем моћи, српске жртве прогласили колатералном штетом, а сопствене злочине приписали Србима.

Двадесети вијек је био доминантно везан за ратове и погроме невиних народа међу којима су страдали и Срби, и то најстрашније, у два свјетска рата, затим крајем двадестог вијека у започетом трећем свјетском рату, за који се нико није изјаснио да је почео. Плашим се да опет не окриве Србе да су започели и трећи свјетски рат.

Двадесет први вијек је почео упечатљиво огавно : самопроглашена је нарко држава на српској територији, на Косову и метохији, у којој је легализована трговина људским органима од стране самопроглашених државотвораца, док су се ти органи вадили искључиво српским жртвама. Такву државу су признали и прихватили, они који су нас вјхековима убијали, и који нас данас убјеђују, да је то цивилизован и демократски процес. Да ли постоји цивилизован човјек који овакву државну творевину канибала може да прихвати као стварност, ма како се звао, које нације или расе био? Ако је то могуће, онда је средњи вијек био цивилизацијски домет од кога је почео цивилизацијски суноврат оличен у дешавањима двадестог и почетку двадесет првог вијека.

Али, не би Срби били оно што јесу, да не вјерујемо у крилатицу : „Песма нас је одржала, њојзи хвала“. Која гласи:

СРПСКО СРЦЕ ЈОВАНОВО

Ово су моје опроштајне речи
које приносим времену што следи,
можда ће неком рану да залечи
неког ће другог љуто да увреди

Зовем се Јохан, Немац по рођењу,
од оца Ханса и мајке Грете

наша је кућа знана по чувењу,
у раскоши живех ко једино дете.
Наследих фабрике, силна имања,
непрегледне шуме и бројна стада
радост ми трајаше све до сазнања
да тешка болест мноме влада.
Доктори рекоше да нећу дуго

годину једну ил можда две
свет ми се сруши, о моја туго,
у једном дану нестане све.
Рекоше нећу издржат виуше
најбољи доктори који постоје,
једини лек је, сви се сложише,
да замене другим срце моје.
О, судбо моја, о дивни часи,
најлепши мој животни трене,
када из болнице стигоше гласи,
нашли су доктори срце за мене.
За цену човек тада не хаје,
и не знам да ли за то постоји,
нисам чак пито ни ко га даје,
кад живот нови мени предстоји.
операција прође у најбољем реду
са новим срцем несташе боли,
Тек онда схватих, кад скинух беду,
колико се живот цени и воли.

.....

Недуго затим, кроз ноћи тавне
у сну ми прилазе лица нека
и звона цркве православне,
буди ме њихова тужна јака.
Јасно видим пределе стране,
прелепе шуме и поља плодна,
ливаде и потоке разигране
брдашца блага и винородна.
Видим и двориште између плота,
амбар и шталу, стазу до куће,
старину неку што дуван мота,
док гледа кера и звиждуће.
Старица крхка живину ваби
док баца просо из мале зделе,
а онда журно ка штали граби
да пусти на воду шарено теле.
Прелепа жена, гипка ко срна,
двориштем хита да ручак стави
за њом вијори коса јој црна
и мало дете очију плави.
О, та ме слика ходила често,
сновима мојим давала срећу,
спавао нисам ал то је место,
стварало љубав у мени већу.

.....

А онда дођоше ружни снови,
које не могах да преболим,
насташе неки предели нови,
којима свезан, у колони ходим.
Угураше нас затим у нека кола,

пут је трајао бескрајно дуго,
уз псовке, претње, тренутке бола,
од звери се нисмо надали друго.
У Жутој кући, у граду Бурељу,
сазнасмо тако је месту име,
у албанском приватном мардељу,
тамничеше нас до почетка зиме.
Последња слика које се јejим
беше зелена маска докторска
и лице које видех, док лежим,
како се кези мрцина мрска.
И светло јако, јаче од сунца,
које ми сева мозгом ко стрела
док ме на живо секу ко јунца
и крв док шикља, последња врела.
Задње што видех бејажу руке,
шиптарске како дигнуте стоје,
на њима дрхтећ уз тешке муке
још увек куца срце моје.

.....

Тај урлик страшан што небо пара
враћо ме стално из ноћних мора
све сам мислио да сан ме вара
и спас да доноси једино зора.
Кренух на пут, непознат, далек
да нађем извор несаних ноћи,
да решим једном, али за навек,
куд срце вуче- где морам поћи?
Косово беше циљ мога пута
тамо ме поведе душа и тело
кренух ко путник који не лута
коме је познат и крај и село.
Угледах цркву из снова мојих
пред њом је стража, то ме зачуди,
са војском неку реч прозборих
кажу да чувају цркву од људи.
Какви су људи што би да сруше
лепоту ову из средњег века
имају ли они бар мало душе
знају ли каква их судбина чека?
Пред мојим очима пукло село
око њега свуда бодљикава жица
ко да га нешто за век проклело
и људе у њему згрчених лица.
Гледај Европо, завриштах тада
погледај свете ту правду нашу
докле ће овај народ да страда,
а други и даље оружјем машу.
Изнад те туге, изнад те жице,
осетих поглед који ме тражи

угледах познато дечије лице
које ме ноћу сновима блажи.
И приђе мени кроз жица сплет,
загрли ручицом око врата
то божје биће, небески цвет,
прозбори нешто: „Тата, тата“.
А срце моје ко лудо скаче,
шавови хоће да попуцају,
шта ли те речи њему значе
да ли се можда препознају?
Нисам ни хтео ал моје руке
кренуше к њему некако саме
то дете нежно, о моје муке,
беше ко зрачак из љуте таме.
Жена из снова дојури с врата,
из оног истог дворишта преко,
„Милане сине, то није тата,
он је на небу негде далеко.
Наш Јован сине Косово чува

заједно горе с Лазаром светим
чујем га увек кад ветар дува,
тебе кад гледам њега се сетим.“
Стоимо тако, жица нас дели,
а срце спаја љубављу истом,
и свет је застао, управо цели,
зауостављен божанском искром.
У повратку мало застах по страни
задивљен, поносан и препун среће,
док Јован и мртав Косово брани,
Србима га нико одузети неће.
Од јуче ја сам Петровић Јанко,
рођењем Немац, Србин по вери,
написах ово јер желим жарко,
истину да сазнају светске звери.
Од стида мало да погну главу,
злочинце казне- добро их знају,
жртвама српским да одају славу,
имена њихова вечно да трају.

Веселин Целетовић Павлов

Шта значи истина звијерима? Покајање је људска категорија. Али, и звијер у људском облику, може да постане човјек у души кад му уградите српско срце.

Срби су се бранили вјековима пјесмом, на исти начин ћемо се бранити и даље, ми бољег оружја немамо од пјесме и памћења. А то двоје уз хомогеност народа једино може да се одупре сили огња и мача.

„Косово је српски Јерусалим“. Разлика је у томе што Срби нијесу никога разапинали, а на Косову су гинули за Христову вјеру. Али, Косово јесте јерусалимски усуд српског народа.

Жељко Чуровић

ВОСТАНИ СЕРБИЈЕ (ЉУБА МАНАСИЈЕВИЋ)

Востани Србије! Востани царице!
И дај чедом твојим видет твоје лице.
Обрати сердца их и очеса на се,
И дај њима чути слатке твоје гласе.
Востани Србије!
Давно си заспала,
У мраку лежала.
Сада се пробуди
И Србље возбуди!

Ти воздигни твоју царску главу горе,
Да те опет позна и земља и море.
Покажи Европи твоје красно лице,
Светло и весело, како вид Данице.
Востани Србије!
Давно си заспала,
У мраку лежала.
Сада се пробуди
И Србље возбуди!

Теби сад помаже и небесна воља
И сад ти се показује и судбина боља.
Сви ближњи твоји теби добра желе
И даљни се народи твом добру веселе.
Востани Србије!
Давно си заспала,
У мраку лежала.
Сада се пробуди
И Србље возбуди!
Босна Сестра твоја на тебе гледа
и не жели теби никаква вреда.
Ко тебе ненавиди, не боји се Бога
од којег теби иде помоћ многа.

Востани Србије!
Давно си заспала,
У мраку лежала

Сада се пробуди
И Србље возбуди!

Херцегова земља и Чернаја Гора
Далеке државе и острови мора -
сви теби помоћ небесну желе,
Све добре душе теби се веселе.

Востани Србије!
Давно си заспала,
У мраку лежала
Сада се пробуди
И Србље возбуди!

**Доситеј Обрадовић – поје Љубо
Манасијевић**

Светски моћници су нам оставили рушевине у фабрикама, болницама, мостовима, али и у душама. Све што је порушено може се саградити и обновити, само рањена душа остаје да боли док је народа. У једној рушевини у Крагујевцу све је срушено и спаљено што је могло да гори. И само маслачак који је изникао у тој рушевини дао је наду у живот, пркосећи згаришту из кога је изникао и оним који су то згариште запалили. Нада је непресушни извор напајања душе и разлог опстанка у здравој памети, да ће нићи пркосне генерације нових срба, попут овог усамљеног маслачка на згаришту, уздићи се попут феникса из пепела (не би то било први пут) и надрасти своје потуљене претке. Надрасти и злочинце који су их убијали немилице, оповргнути лажи и обмане о своме роду и поставити нас у ред хришћанских народа гдје смо припадали вјековима. Осуђивали су нас ђавољи синови на распећа вјековима да нас затру, опстали смо и издржали сву ту вјековну голготу. Скидани са крста, окајаног гријеха, једини пут који нам предстоји је свијетла будућност.

Нада постоји у умној храбрости и чојској постојаности српског рода. Само у тим темељним и вјековним вриједностима које су красиле српски род, можемо имати чврст ослонац за саборно јединство које ће нас сачувати од себе и од других и вратити нам свето Косово.

Вјером у побједу добра над злом, спасићемо себе од зла и доћи до крила, којима ћемо полетјети до људских вриједности које су изнад ововремених.

Јер: „Ми смо луча тамом обузета“.

САДРЖАЈ

СРПСКА ЦРКВА..... Монах Теофан - рецитује Славиша Чуровић
ПРИЗРЕН ДУШАНОВ ГРАД..... Љуба Манасијевић - аутор и појац
ВИДОВДАН..... Матија Бећковић – прича Жељко Чуровић
КЛЕТВА ЛАЗАРЕВА..... Момир Војводић - пјева Жељко Чуровић
Петар други Петровић Његош – рецитација Славиша Чуровић
Петар други Петровић Његош – рецитација Славиша Чуровић
ЈУГОВИЋА МАЈКА..... Драгољуб Филиповић – пјева Милан Мрдовић
МИЛОШ ОБИЛИЋ..... Матија Бећковић
КОСОВКА ДЕВОЈКА..... Драгољуб Филиповић – пјева Милан Мрдовић

МОЛИТВА..... Патријарх Арсеније трећи Чарнојевић – рецитација Славиша Чуровић
МАЈКО СРБИЈО..... Милан Петровић - пјева Милић Шапоњић
ВОЈНИЧКО ПИСМО..... Војислав Илић Млађи - рецитије Славиша Чуровић
ИЗНАД ИСТОКА И ЗАПАДА..... Љуба Манасијевић - појац
НОЋ НА КОСОВУ..... Оливера ратарима - рецитије (глумица)
ТАКО ЈЕ БИЛО ГОСПОДИНЕ..... Љубица Милетић - рецитије (глумица)
РАЂЕНА СРБИЈА..... Милан М.Петровић - пјева Милић Шапоњић
КОСОВО ПОЉЕ..... Матија Бећковић - рецитије Славиша Чуровић
ЦВИЈЕТА..... Божо Глоговац - аутор и рецитије
УПАЉЕНА ЛУЧА..... Крстана Тасић – рецитије (глумица)
КОСОВО..... Рајко Петров Ного – прича Жељко Чуровић
ОЈ КРАЈИНО РАНО РОДА МОГА/одлимак..... Саво Тодовић - пјева Бојана Пековић
СРПСКО СРЦЕ ЈОВАНОВО..... Веселин Целетовић Павлов
ВОСТАНИ СРБИЈЕ (ЉУБА МАНАСИЈЕВИЋ)..... Доситеј Обрадовић – поје Љубо Манасијевић

Аутор: Жељко Чуровић Лисански

Издавач:

Лектор: Радомир Павлица

Техничка обрада: Мирјана Ивановић

Компјутерски слог, корице:

Штампа:

Тираж.

Илустрација на корицама Паја Јовановић „Сеоба срба“